

У ЛЬВОВІ ВІДБУЛАСЯ ЕПІСКОПСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Віннігер, Ман. („Поступ“) — Митрополит Максим Германюк у вересні ц.р. був в Україні та мав зустріч з владиками Української Католицької Церкви у Львові, від яких отримав докладні інформації про стан УК-Церкви, як теж про єпископську конференцію.

Конференція відбулася 15-го серпня 1989 року у Львові, яку скликав і нею проводив Первотісхерх Володимир Стернюк, місто-блюстителі Верховного Архiepіскопа, а секретарював Єпископ Іван Маргітчик. Між іншими справами була постановою, у порядкувати Епархії і рішення, що Ординарієм Львівської архієпархії та місто-блюстителем Верховного Архiepіскопа є Архiepіскоп В. Стернюк. Під юрисдикцією Ординарія Львівської архієпархії також належить територія Перемиської епархії (та частина, що знаходиться на території УССР).

Єпископам-помічникам Львівської архієпархії є Філімон Курчаба і Юліан Вороновський.

Ординарієм Івано-Франківської (Станіславської) епархії є Єпископ Софрон Дмитерко.

Коадитором Ординарія Івано-Франківської епархії є Єпископ Павло Василік з правом наслідства.

Ординарієм Закарпатської Мукачівської епархії є Єпископ Іван Семедій — Апостольський Вікарій. Помічниками Ординарія Мукачівської епархії є: Єпископ Йосип Головач і Єпископ Іван Маргітчик.

Рішення, що Богослуження є виключно релігійними, що торкаються духовних справ, а не політичними. Богослуження в церквах

повинні служити Єпископи і священники. За те, що робиться на відкритих зібраннях після Богослужби, єпископи не несуть відповідальності.

Учасники конференції заявили, що ніхто не має права проголосувати церковні Богослуження без попереднього погодження з церковною владою.

Були ще інші рішення та постанови внутрішнього порядку.

Заключне слово виголосив Архiepіскоп В. Стернюк, у якому закликав владу дотримуватися всіх постанов конференції в душі братньої любові, свідомої відповідальності за святу справу Божої Церкви і взаємодіювання. Також він висловив усім Боже Благословення на дальшу апостольську працю.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. Т. ГУНЧАКА В ЧИКАГО

Чикаго (Н.Н.). — Новозаснована Група Сприяння Народному Руху України за Перебудову влаштує доповідь проф. Тараса Гунчака з Ратгертського університету, що був учасником установчого з'їзду Народного Руху України за Перебудову. Проф. Гунчак виступить з доповіддю в суботу, 18-го листопада, о год. 7-й вечора на тему: „Народний Рух — програма і дії“. Доповідь буде ілюстрована відеозаписом, знятим в час київського з'їзду. Цю зустріч співспонсорує організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні. Вступ на доповідь 10 дол. для студентів 5 дол.

На Личаківському цвинтарі поставлено березовий пам'ятник

Ферфільд, Конн. (СПУФ). — У неділю, 12-го листопада ц.р. у Львові на Личаківському цвинтарі поставлено тимчасовий великий, 34 футу висоти дерев'яний березовий пам'ятник на могилах січових стрільців. Як уже інформовано, цей цвинтар був попередній неділі, 5-го листопада, місцем проведення „народної дипломатії“, а саме примирення між представниками польського та українського народів. Представники обох на-

родів обмінювалися вінками і прапорами делегаций польських священників та 50 монахинь і численних сотень українського громадянства Львова, в більшості членів Товариства „Меморіал“.

Під час багатолюдного здигу населення Львова на могилах січових стрільців відправили Панахиду греко-католицької священники. Присутньою була делегация Київського відділу Товариства „Меморіал“.

БЮРОКРАТІЯ БУЛА ПРИЧИНОЮ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Вашингтонський щоденник „Вашингтон Таймс“ з 7-го листопада ц.р., подав інформацію, що Віктор Брюханов, який був відповідальним за побудову атомного реактора в Чорнобилі, дав вперше інтерв'ю з в'язниці репортерів з газети „Соціалістическая Индустрия“ і сказав в ньому, що причиною трагічного вибуху була советська бюрократія.

В. Брюханов, якого засудили на 10 років тюрми, як винного у атомовій катастрофі, вважає, що він мусів при будові цілого комплексу ламати правила безпеки, наприклад, не даючи покривити для електричних проводів, щоб їх охоронити перед вогнем, тому що не було відповідного матеріалу. Розуміється, що турбувало його, але коли б він вимагав дотримання правил безпеки, його б звільнили з праці. Він розповів про те, як його повідомили телефоном про страшний вибух і він негайно повідомив урядові чинники в Москві, щоб дістати доручення евакуувати ціле довідило, але в Москві всі були чак певні, що в Чорнобилі не може статися нічого поганого, що ніхто не хотів дати такого доручення. Тому він вважає, що інші особи на вищих постах відійшли на спокійний відпочинок, а його покарали. Робітники, які працювали на реакторі в пролам'яну ніч 26-го квітня 1986 року не знали, на думку В. Брюханова, що небезпечно було усувати контрольні проводи, а ті, які знали про це, спокійно спали у своїх ліжках.

На думку В. Брюханова одна людина ніяк не може змінити довголітньої системи праці в СССР і не можна обвинувачувати людей, що стали невинними цієї системи.

Міжнародна Амнестія виступає в обороні Б. Климчака

Нью Йорк. — Міжнародна Амнестія, яка постійно веде акції в обороні політичних в'язнів у всіх країнах світу та їх „адаптує“, саме тепер взяла під свою опіку українського в'язня Богдана Климчака, що від 1978 року перебуває у харному таборі праці на Уралі.

У окремому заклику до своїх членів Міжнародна Амнестія просить, щоб вони писали листи безпосередньо до Михайла Горбачова, своїми словами вимагаючи звільнення Б. Климчака та усіх інших в'язнів сумніння

зміняти довголітньої системи праці в СССР і не можна обвинувачувати людей, що стали невинними цієї системи.

Про наслідки вибуху в Чорнобилі писав також „Вашингтон Пост“ з 9-го листопада ц.р., де цитується слова Юрія Шербака, голови комісії депутатів для вивчення проблем Чорнобиля, що „є незвичайно важко отримати точний обрахунок жертв Чорнобиля“. Тому він звернувся з проханням до уряду СССР, щоб були уважними як інформації про жертви Чорнобиля він подає до загального відома. Ю. Шербак каже, що тисячі осіб живуть або жили досі в околиці Чорнобиля і їм загрожує радіаційне іжу. Він вважає також, що евакуація населення з України і Білорусії не була достатня. На захід від Чорнобиля мешканці тепер стверджують щораз більше випадків втом, опуху залоз, катаракти і левкемії. Також на захід від Чорнобиля трапляється щораз більше випадків генетичних змін у тварин, як корови, які родяться без голів чи інших частин тіла. Помімо того офіційні чинники з Академії Наук СССР відкидають ці факти, як об'єкти психози і „радіофобії“.

Колишній президент академії Анатолій Александров, головний конструктор реактора в Чорнобилі, вважає, що всі ці вістки є „емоційні“. Він ще в 1970 році сказав, що нуклеарні станції є на 100 відсотків безпечні і повинні бути побудовані близько до міст, щоб дати мешканцям можливість орієнтуватися у зимових місяцях.

Східнонімецькі проблеми обговорюються на телевізії СССР

Москва. — Советські громадяни вперше мали змогу оглядати на телевізії стриману, але правдиву версію політичного неспокою у Східній Німеччині.

Крайова телевізійна програма новин „Время“ передає трихвилинні підсумки подій у Східній Німеччині, де зображено масові тупи протестуючих громадян, описано масову імміграцію на Захід і коментовано про проблеми Комуністичної партії, яка старастяся зформувати тривалий уряд.

Газета „Ізвестія“, урядовий пресовий орган, подала до відома читачів, що „заявимо громадськості Східної Німеччини є широкій радикальні зміни у всіх галузях соціального життя, вільні вибори, рівноправність для всіх політичних партій“. Інші урядові засоби масової інформації повідомили про десятки тисяч втікаючих громадян Східної Німеччини, які шукають політичних та економічних питань на Заході. Пересічні громадяни, оглядаючи та прислухаю-

чись до тих звідомлень, майже на них не реагують, а ті, що більше активні у політичному житті країни усвідомлюють собі важливість цих змін у союзних країнах советського блоку. Всім цим турбуються також і кремлівські володарі, але перед ними куди складніші проблеми, бо в самому таки СССР зростають відосередні сили в республіках.

Західні дипломати та знаві советських справ майже поголовно твердять, що у спокійній зовнішній політиці Кремля проявляється двоїлість настанови коли йдеться про впорядковані та зорганізовані протести-демонстрації. Тут виразно підкреслюється, що коли демонстранти вимагають таких змін, як скасування монополії Комуністичної партії на владу, то їх зустрічає поліція з гумовими палицями. Натомість коли демонстранти вимагають змін в економічних чи соціальних питаннях, то їм це уможлиблюється без зайвих перепон.

„Правда“ підтверджує однопартійність

Москва. — Газета „Правда“, орган Комуністичної партії СССР, на своїх сторінках заявляє, що багатопартійна система не має місця в СССР. „В цій країні немає іншої громадської сили поза Комуністичною партією“.

Виявляється, що Кремль не має жодних намірів змінювати шляхом Мадярщини та Польщі, які створили багатопартійні системи під впливом лібералізації, започаткованої саме советським президентом Михайлом Горбачовим.

У зазначеній статті стверджується, що партія єдиності та говориться про заплановані зміни у партійних правилах. Не оминулося також нагоди остерегти ще раз литовських комуністів не вирішувати на з'їзді наступного місяця справу відокремлення Литовської комуністичної партії від Комуністичної партії Советського Союзу. Скрітковано у статті тих, які пропо-

вдіють інший шлях до перебудови.

Пропозиції змін партійних правил заплановано проस्कитувати на з'їзді КПСС, який має відбутися наступного року. На з'їзді Михайл Горбачов вимагатиме підтвердження, що партія повинна затримати конституційно забезпечений її монополію на владу.

ДОПОВІДЬ Д-РА Ю. ЮРЧИШИНА

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в суботу, 18-го листопада ц.р., влаштує доповідь на тему: „Майбутні шляхи зовнішньої торгівлі України“, яку виголосить д-р Юрій Юрчишин, президент компанії „Вернон Ентерпрайз“, що займається торговельними трансакціями із Советським Союзом і в тих справах буває на Україні. Доповідь відбудеться о 5-й год. вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, ШО ВІН МИНУЛОГО ТИЖНЯ зрезигнував найстарший провідник Китаю Денг Шяопінг звернувся до китайської армії зі закликом, щоб слухала наказів Комуністичної партії. При тому, він наголосив на те, що він і надалі залишиться активним у внутрішньому політичному житті Китаю. „Наше військо є військом партії, соціалістичної держави та народу і завжди повинно залишатися вірним партії, державі, соціалістичній та народові“, — заявив 85-річний Д. Шяопінг, промовляючи до військових старшин, додаючи, що „хоча я залишив військо та відійшов на пенсію, я завжди буду турбуватися справами нашої партії та держави, як й будучістю армії“.

У НЕДІЛЮ, 12-ГО ЛИСТОПАДА ц.р., ліві повстанці зорганізували найбільш скоординований напад у Ель Сальвадорі, атакуючи одночасно принаймні п'ять об'єктів по цілій країні та в столиці, включно з резиденцією та приватним помешканням президента. Побойові, що є сотні вбитих, а ще більше поранених. Перші звідомлення про жертви цих нападів, які розпочалися ніччю з суботи на неділю подало пресове агентство Ассошіейтед Пресс на підставі військових офіційних повідомлень, де говориться про 127 вбитих, в тому 26 військових, 90 повстанців і 11 цивільних осіб. „Нашим завданням є виграти або загинути“, — заявив кореспондентів 20-літній повстанець під час затяжної боротьби на вулицях передмістя столиці.

КАНЦЛЕР ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ Гельмут Коль був змушений перервати свої відвідини у Польщі з уваги на події, що в той час назріли у Західній Європі спричинені відкриттям кордонів Східної Німеччини та Східного Берліну. Відвідавши Західний Берлін, канцлер Г. Коль повернувся в суботу, щоб продовжити свої відвідини згідно з раніше узгодженими планами, а в неділю, 12-го листопада, взяв участь разом з прем'єр-міністром Тадеушем Мазовським у Службі Божій в намірених міру між німцями та поляками. У своїй проповіді Єпископ Альфонс Носсе підкреслює, що „німці і поляки мусять спільно зусилля до досягнення такої Європи, де всі могли б жити гармонійно“.

У МАДРИДІ, СТОЛИЦІ Іспанії, в неділю, 12-го листопада ц.р., на 93-му році життя померла в лікарні після довгої та важкої недуги Долорес Ібаррурі, президент еспанської Комуністичної партії та запальний промовець, яку під час еспанської громадянської війни популярно називали „Ла Пасіонарія“. Від 1938 року Д. Ібаррурі проживала в Москві, до Еспанії повернулася в 1977 році, два роки по смерті Франсиска Франка, коли легалізовано Комуністичну партію в Іспанії.

ЕСТОНІЯ АНУЛЮВАЛА РІШЕННЯ ПРО ПРИЄДНАННЯ ДО СССР

Москва. — Як повідомляло советське пресове агентство ТАСС, Верховна Рада Естонської ССР анулювала рішення про вхід до складу Советського Союзу, однак покищо не рішилася заявити про відокремлення республіки від СССР.

В неділю, 12-го листопада ц.р., Верховна Рада Естонії прийняла резолюцію, в якій Советський Союз обвинувачується в агресії, військовій окупації і анексії та проголосила декларацію Державної Думи Естонії з 21-го липня 1940 року про приєднання до СССР незаконно.

Советські історики підтримують версію про те, що незалежні прибалтійські республіки добровільно приєдналися до Советського Союзу у 1940 році, щоб захистити себе від нападу гітлерівської Німеччини. Західні історики і прибалтійські активісти вважають, що рішення про приєднання Естонії було прийнято вимушено, бо до моменту голосування у Державній думі советські війська вже були на естонській землі.

Советські війська вступили на територію Естонії, Латвії і Литви після того, як 23-го серпня 1939 року Сталін уклав з Гітлером пакт про ненапад. Згідно з секретним протоколом пакту, який нині став відомий усьому світові, Європа була поділена на сфери впливу, і прибалтійські республіки опинилися у сфері впливу Советського Союзу.

Для перегляду статусу прибалтійських республік у Москві була створена спеціальна комісія, яку очолював член Політбюро Александр Яковлев. Комісія покищо не прийняла ніякого рішення.

Як повідомляє ТАСС, резолюція, прийнята Верховною Радою Естонської ССР, викликала настільки бурхливі обговорення, що 46 депутатів залишили залу засідань на знак протесту проти рішення Верховної Ради відкласти обговорення резолюції про відокремлення від СССР.

Перший секретар ЦК КП Естонії М. Тітма підкреслює, що республіка не має наміру відокремлюватися від Советського Союзу, однак рішення Верховної Ради напевне ускладнить відносини між Талліном і Москвою.

М. Тітма також підкреслює, що Естонія зрозуміла важливість перебудови, кремлівської програми реформ і буде здійснювати стримані кроки, щоб не викликати небезпек на ці демократичні перетворення.

У резолюції естонських законодавців говориться, що прийняте рішення буде використане як основа для переговорів з Москвою. Крім того, резолюція містить рекомендації Президії Верховної Ради Естонської ССР переглянути закони, прийняті у 1940 році під тиском представників Сталіна.

У Джерзі Сіті посвятять новий храм

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Тут в суботу, 18-го листопада ц.р., о 2-й год. по полудні відбудеться урочисте посвячення нового храму св. Петра і Павла, вул. Бентілі і Берген, що його довершить Владика Митрополит Стефан Сулик. Бенкет з нагоди посвячення відбудеться о 5-й год. вечора в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вул.

В неділю, 19-го листопада ц.р., о 10-й год. ранку Владика Сулик відправить першу Архiepірейську Божественну Літургію в новопосвячений церкві. Прийняття відбудеться в залі школи св. Петра і Павла, о 12:30 год. від особи та 25 дол. від молоді до 21 року.

В АМЕРИЦІ

В МАЙЯМІ ПОЧАВСЯ СУД над офіцером поліції Вільямом Лозано, якого обвинувачують у вбивстві двох негрів. Це вже третій випадок за останні десять років, коли вбивства негрів маямським поліцією викликає зростання расистського напруження серед негрівського населення. Майже щодня негри провадять демонстрації протесту перед будинком суду, вимагаючи розправи над В. Лозано. Місцева еспаномовна радіостанція виступає в обороні 30-літнього офіцера — емігранта з Колумбії. Професор соціології Вільям А. Бега з Маямського університету висловив велике занепокоєння тим, що в кожному третьому авті на Маямі є зброя, тому поліція примусена діяти в самообороні, тому зростає і зростає кількість жертв. Велике расистське напруження та неспокій між негрівським (26 відсотків населення Маямі) та еспаномовним (60 відсотків) веде до вуличних перестрілок, знищення та підпалення будівель, загального хаосу та беззаконня.

„СКІЛЬКИ СЕБЕ ПАМ'ЯТАЮ, я завжди хотів бути священником“, — сказав Єпископ Даніел Е. Піларчик, який був обраний президентом Крайової конференції католицьких єпископів у Балтиморі у вівторок, 7-го листопада. У віці 14 років Д.Е. Піларчик, єдиний син польсько-американської робітничої сім'ї, почав навчання у духовній семінарії в Сінсіннаті, яке успішно закінчив та у 1982 році став єпископом у цьому місті. У своїй книзі „12 непохитих проблем“ Д.Е. Піларчик висловив свої погляди на навчання Слова Божого у сучасному світі, на питання абортів, протизаплідних засобів, совісті, покарання та війни. Єпископ Д.Е. Піларчик має репутацію сильного консерватиста та доброго адміністратора, але він є також прихильником нових ініціатив у соціальної політики. Конференція католицьких єпископів прийняла резолюцію — звернення до політиків католицької віри, яка рішуче вказує на те, що католики не можуть стояти в обороні права вибору в питанні абортів, не зважаючи на те, що ця наболіла проблема є фундаментальним питанням людських прав.

РИЧАРД В. СІКОРД, колишній генерал майор летунства, який організував перевіз зброї до Ірану та Нікарагуа, в середу, 8-го листопада, визнав себе винним у фальсифікації свідчень, які стосуються Іран-контра афери. Він став п'ятим з шести високопоставлених осіб, замінаних у цій афері, які признали себе винними. Р.В.Сікорд заявив, що він говорив неправду конгресовій комісії, коли стверджував свою неоназавомленість із фінансовими „преміями“, які отримував Олівер Л. Норт, колишній радник державної безпеки, з мільйонних прибутків, які приносили продаж зброї Іранові. Це підтвердило здогади слідчих про те, що Р.В.Сікорд детально ознайомлений з відпливом капіталів з торгівлі зброєю через банкову сітку.

ШОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПРЕСОВОЇ СЛУЖБИ УГС

• 5-го жовтня у Києві у студентському містечку університету ініціативна група Української Студентської Спільноти і комітет Комсомолу організували мітинг по обговоренню нещодавно опублікованого статуту Київського університету. Мітинг проходив під синьо-жовтими прапорами. Студенти відкинули офіційний статут як несприятливий і поставили вимогу прийняти альтернативний статут. Була висунута також вимога скасувати в університеті перший відділ. Активіст СТУМ Дмитро Корчинський звернувся до присутніх на мітинг узяти участь у вшануванні пам'яті київських студентів, які загинули в боях під Крутами 1918 року.

• 7-го жовтня у Львові відбулося засідання громадської комісії розслідування побієства, вчиненого міліцією в місті 1-го жовтня. Члени комісії, Нестор Гнатів, Орест Влох, Євген Гринів, Пенсіон Козлик, Віктор Фурманов, Богдан Горинь, Ярослав Кендзьор, Борис Козловський разом з народними депутатами СССР Юрієм Сорочиком, Іваном Вакарчуком, Віктором Ноздрюю із Севастополя і Валентином Карасйовим із Краматорська заслухали багато свідків та потерпілих, які одноголосно під-

твердили, що колона мирних демонстрантів не давала підстав для нападу на неї. Обозначили загони ЗМ ОП-у, тому твердження про кривоту області Ізосімова про якісь злочинні дії демонстрантів є відвертою брехнею. Перед присутніми виступив працівник львівського телебачення Борис Козловський, який розповів, що 4-го жовтня він приготував фільм про побійство і показу його в одній із інформаційних телепрограм. Проте, наступного дня керівництво телестудії було викликано в обком партії і перший секретар обкому, Яків Погребняк, у брутальній формі заборонив демонстрацію фільму. Член громадської комісії Ярослав Кендзьор повідомив, що міліція та прокуратура перешкоджають представникам комісії вести розслідування і не дають можливості зустрітися з міліціонерами, яких за словами прокурора Ізосімова буцімт було поранено під час побієства. За останніми даними громадської комісії розслідування масового побієства людей 1-го жовтня понад 40 львів'ян отримали серйозні поранення. Троє з них лежать в лікарнях — це Роман Опрісх, Галина Мартинова та Ігор Гарбар. Серед поранених є багато людей похилого віку, а також

школярі.

• 7-го жовтня в Києві біля Республіканського Стадіону міліція розігнала мітинг соціал-демократичного об'єднання, на якому було біля 100 осіб. Учасники мітингу тримали гасло: „Вимагаємо укладення нового всеосяжного договору та захистити конституцію від статті шостої“. Міліціонери затримали 10 осіб.

• 8-го жовтня у Турції на Львівщині мав відбутися мітинг. Щоб не допустити на нього людей з інших регіонів, перший секретар турківського райкому партії Брич із числа своїх прихильників виставив при в'їзді до міста заставу. Десь біля 200 райкомівських лавкуз, в основному дрібних начальників, серед яких директор радгоспу „Комсомолец“ Ільницький, заступник директора ПТУ № 51 Пішеничка, лісничий Зубрицький, третій секретар райкому вчитель Бугіль, слідчий Бунін та інші в нетверезому стані напали на колону людей, які приїхали з Дрогобича, Трускавця, Борислава і Самбора на мітинг. Напасники, деякі з них з ножами, почали кидати в людей камінням і змусили колону вертатися назад. Біля 40 міліціонерів, які стояли збоку, на дії хуліганів.

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА **СВОБОДА**
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays
Mondays and holidays by the Ukrainian National Association
Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07310
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)
Subscriptions: 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members: 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make
check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Берлінський мур — музейний експонат

Події у світі розгортаються із такою швидкістю, що найбільші труднощі має часописний коментатор. Що було актуальне вчора, стає анахронічне сьогодні. Не тільки світ преси, але й світ державної політики має той сам клопіт. Канцлер Західної Німеччини Гельмут Коль перервав свої відвідини у Польщі й мерщій вернувся до Бонну та Західного Берліну, заскочений несподіваною вісткою, що уряд комуністичної Східної Німеччини дозволив своїм громадянам вільно переїздити до Західного Берліну поперез внутрішній мур з його кільчастим дротом і стежними вежами, з яких ще недавно стріляли до кожного втікача. Мур здивований у 1961 році, щоб зупинити масову втечу німців на захід, що стоїть, але вже втратив своє символічне значення, як межа між Заходом і Сходом. Люди надламлюють його і рвуть його кусні „на пам'ятку“, як амулети чи талізмани. Диктор американського Сі-Бі-Ес, 7-й канал, Пітер Дженкінс — тріюмфально показував один такий камінець, що його дістав від врадуваного берлінця на спомин перебування в Берліні в історичному дні 9-го листопада 1989 року.

Теоретична й гіпотетична проблема з'єднання обох частин Німеччини, поділеного у Потсдамському мировому договорі з 1945 року, стала актуальною проблемою дня. Але речник советського уряду Геннадій Герасимов сказав правду: одне — вільна комунікація, а інше зміна державно-політичних кордонів. Проблема з'єднання Німеччини не така проста, бо її західна частина — Німецька Федеративна Республіка — належить до західно-демократичного Атлантичного пакту (НАТО), — східна частина, Німецька Демократична Республіка, належить до комуністичного Варшавського пакту. На території Західної Німеччини стоять війська Америки, Англії й Франції, на території Східної Німеччини перебуває все ще 125,000 советських вояків із танковими з'єднаннями та ракетами на близьку і середню віддаль. Тому це не лиш справа генерального секретаря Компартії Німеччини Егона Кренца, який виявив чималу відвагу у своєму короткому урядуванні, але є справою міжнародного характеру, залежної від лідерів Заходу і Сходу. І тому зараз же сказано у Вашингтоні, що це буде найпершою темою розмови президента Джорджа Буша з Міхаїлом Горбачовим, коли вони стрінуться біля берегів Італії на Середземному морі в найближчих тижнях. Спершу Буш заявив був, що це буде зустріч „для обопільного знайомства“ — без ніякого згори устояного плану нарад. Виявилось, що хід подій перевернув план, устійнений між Вашингтоном і Москвою. У промові виголошеній у Тексасі в минулу п'ятницю Буш, навіваючи до подій у Німеччині, заапетлював до Горбачова, щоб у Советському Союзі признало право державного самовизначення усім тамтешнім народам. Українці вже самовизначалися у Універсалом з 22-го січня 1918 року. Але заява Буша має величезне значення, як вияв солідарності з усіма свободобольними рухами у Советському Союзі. Буш телефонічно розмовляв із Гельмутом Колем і Горбачовим і советський генсек запевняв, що він схвалює усі ходи Кренца. Та що іншого він міг сказати?!

На свобідному спілкуванні між двома частинами Берліну і двома частинами Німеччини не закінчиться. Чуємо вже, що у Східній Німеччині відбудуться вибори до парламенту з участю також некомуністичних кандидатів, вибори загальні, безпосередні, вільні й тайні. Можна згори передбачити, що комуністи програють. Вже-тепер говориться про „коаліційний уряд“. Хто з ким творитиме коаліцію і яка ролія залишиться Компартії з її верхівкою — з її Політбюром та Центральним комітетом? Міхаїл Горбачов заявив був у минулому місяці під час своїх відвідин у Східному Берліні, що за урядування старого ретрограда Еріха Гонекера, що проблеми Східної Німеччини мають вирішуватися у Берліні, а не в Москві. Але новий парламент комуністичної Східної Німеччини — навіть коли б проголосив з'єднання із Західною, не має юрисдикції над советською армією на її території!

Вістка про події у Німеччині наспіла одночасно з вісткою про резигнацію комуністичного диктатора у Болгарії Тодора Живкова і про нові демонстрації у чеській Празі. Захитання берлінського муру стоїть у найтіснішому зв'язку з процесом замирання комунізму у всьому світі. Комунізм у Чехо-Словаччині не зможе зберегти, коли стане острівцем, що його з усіх сторін оточуватиме демократичне море. І народи Болгарії та Румунії не будуть терпіти монополію влади комунізму, коли скрізь в Європі, включно з самим Советським Союзом, повіє вільний вітер. Сьогоднішня сенсація про упадок берлінського муру перестане бути затриваючою сенсацією, коли дальший хід подій принесе вістку про дальший ступінь загибуні комунізму.

Панував би мир у світі, кажуть політичні аналітики, коли б не наступали зміни на економічному і суспільно-політичному відтинках у житті окремих народів, що їх спричинили різні обставини життя. Не треба забувати, що через сорок років народи Заходу не визнають окупаційно-східноєвропейських країн. Уряди цих демократичних країн, зокрема ЗСА, своєю зовнішньою політикою до Советського Союзу в справах Східної Європи притримувалися цих зобов'язань, які добровільно взяли на себе, щоб стримати агресивні потягнення останньої імперії у світі від дальшого поневолення цих вільних народів. Вони через сорок років холодної війни, старалися допомогти цим рухам спротиву тоталітарній владі, які боролися за людські національні права, та які в останньому часі організувалися в східноєвропейських країнах, щоб протиставитися окупаційній імперській владі.

На підставі потягнень Горбачова можна твердити, на відтинку його зовнішньої політики до сателітів, що останньо він пішов на уступки окремим східноєвропейським країнам у зв'язку із змінами, які наступили на відтинку суспільно-політичному в Польщі, Мадярщині, а тепер в Східній Німеччині. Однак виглядає, що Адміністрація

Володимир Яців

ВПЛИВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ НА ПОЛІТИКУ ЗАХОДУ...

президента ЗСА дуже остро розжов і тому вже від довгого часу поступає стримано щодо цих змін, що їх започатковано в соціалістичній системі на господарському і суспільно-політичному відтинках. Згідно тверджень деяких суспільно-політичних аналітиків і економічних експертів Заходу, що деякі виконавчі влади в країнах Заходу, а головним адміністративні виконавчі влади, „тухнуть“ за добрим старим часами, в яких не було таких наглих несподіванок в країнах Східної Європи, які підсучасну пору за володіння Горбачова. Можливо, що Горбачов залишиться при владі і продовжувати буде переведення планів перебудови в життя, однак ці зміни, які будуть впроваджені в систему, не будуть спроможні розв'язати всі ці проблеми, які нагромадилися на протязі сімдесяти років. Однак допомагати в розв'язуванні цих проблем, так як думають високо поставлених працівників із державного департаменту не є і не повинно бути завданням ЗСА і вільного демократичного Заходу. Навапак, в інтересах вільного світу повинно бути розчленування імперії

Андрій Бук

ЕКОНОМІКА У ТРЕТЬОМУ КВАРТАЛІ

найбільше японська — 650 пунктів, а вона сьогодні найбільш розвинутою, передовою у світі. Японська біржа стабільна, через великі вклади капіталу корпорацій і приватних інвесторів, який з року на рік зростає. За 8 місяців цього року збільшили капітал на 110 біл. дол., в той час, як ЗСА на 201 від 3-ох років спадає. Утратили також на депозитах 5 біл. дол. ощадно-позичкової інституції. Через зниження дивідендів, щоб збільшити ліквідність, минулого року втратили на депозитах 62 біл. доларів. Продуктивність (без фарм) у 3-му кварталі зросла на 2.1 відс., вдвоє більше від другого, але в мануфактурному секторі лише 1.3 відс. (у другому 3.2), фабрична продукція впала найбільше за останні 3 роки, при зростаючих коштах робітників (4.5 відс., найбільше за останні 7 років), зменшення годин праці, а затруднення всього 103,000 в мануфактурі, при зменшенні заробітків наглядно показують економічне сповільнення. Індекс гуртових цін у вересні зріс на 0.9 відс., головним чином через енергію, попередні 3 місяці спалили на оливу, бензин, природний газ і авта, на харчі впали (0.6 відс.). Ціни на фермерські продукти у вересні зросли на 0.7

тивні висліди з праці Адміністрації, однак треба сказати, що теперішня адміністрація вказує свою пасивність, яка може допомогти деяким несподіваним актам, які можуть статися історією. Вглядає, що плани Білого Дому в справі витрат на оборону країни будуть зменшені, у зв'язку із створенням Горбачовим такої ситуації на внутрішнім і зовнішнім відтинках політики в стосунках до своїх східноєвропейських сателітів. Однак таке рішення може привести до негативних наслідків, у випадку, коли Горбачов втрапить владу, а диктаторський уряд відстанеться в руки мілітаристів. Тому, в їхніх стремліннях повинно бути обмежування цих негативних фактів, які не всіляк зосередитися на тому, як Захід може допомогти, щоб досягнути стабільності у Східній Європі. Правдоподібно, жадна сума допомоги Заходу, не зможе врятувати Советський Союз із кризового положення, але короткотермінова допомога Польщі, чи Мадярщині, омине хаос, який може опанувати ці країни, і може допомогти в їх стремліннях до привернення демократичних систем. Рівно ж така допомога може облегшити обом країнам скорше прийняти нової плюралістичної системи.

Закінчення буде.

європейських держав, де 8 відс., населення затруднено в сільському господарстві (у ЗСА — 3 відс.) не погналися. Ціни на каву дали падуть, бо 3 головні продуценти, на чолі з Бразилією не договорилися відносно ціни і експорту, а на цукор дали зростають, бо Бразилія, 4-ий світовий продуцент, зменшив експорт цукру, через вживання для продукції алькоголю до автомобілів. Продукція цукру минулого року 8 міль. метричних тонн, експорт 1.5 міль. метричних тонн, цього року сподівана 6.9 міль. метр. тонн, експорт 650,000 метричних тонн. Дрібна продаж у вересні зросла умірковано (0.5 відс. — 145 біл. дол.) мимом економічного сповільнення, а вона показує 2/3 економічної активності, стала контрольована Дирекцією федеральних резерв продажною гроша на ринок. Консумційні ціли у вересні зросли всього на 0.2 відс., (за 9 місяців 4.3), головним чином через одяг і дома, найбільше медичні (0.8 відс.), найбільше зросли ціни у Вашингтоні (1.8 відс.), впади у Сан Франсиско. (1 відс.), в загальному індекс цін впав до 43 відс., 5-ий місяць підряд, індекс продукції 48.5, а інвентур 45 відс. Особисті доходи у вересні зросли 0.3 відс. — 12.8 біл. дол. (другий місяць без змін), а видатки на 0.2 відс., найменше за останні 12 місяців, через зменшені заробітки горожани менше видають і позичають, а більше ошаджують, за 9 місяців 60 біл. дол. більше від минулого року.

Закінчення буде.

Степан Яворський

Вісті з Оттави

В першій половині вересня ц.р., д-р Олександр Кіндін, член федерального парламенту з міста Калгарі, Альберта, відвідав Україну, де він мав кілька цікавих зустрічей з офіційними представниками Верховної Ради і уряду УРСР. Д-р Кіндін зустрічався з Миколою Хоменком, секретарем Президії Верховної Ради УРСР, з головою виконавчого комітету (посадника) міста Львова Богданом Котиком з головою правління Товариства Культурних Зв'язків з закордонним Володимиром Бровченком, з першим заступником голови київської Миської ради Віктором Сальниковим та з директором великої фабрики телевізійних апаратів „Електрон“ Василем Батлюком.

У своїх розмовах з представниками крайових та міських урядів д-р Кіндін порушував справу канадського дипломатичного представництва в Києві (наставлення українських урядників до цієї справи було зовсім позитивне), справу економічного співпраці між канадськими українськими підприємствами та відповідними інституціями в Україні та справу релігійної та культурної свободи. Д-р Кіндін порушив також проблему екології, проблему жальливих наслідків чорнобильської катастрофи та проблему будови фабрик біля пам'ятника Тараса Шевченка в Каневі. В цій останній справі д-р Кіндін висловив враження, що українські борці за чистоту оточення очікують великої допомоги від українців у діаспорі. Після повороту до Оттави д-р Кіндін написав обширний заїт про свої розмови в Україні для прес-р-мністра Браєна Малруні, підкреслюючи конечність відкриття канадського консульства в Києві.

В понеділок, 17-го жовтня, на запрошення Канадського центру дослідницько-го журналізму, делегація, яка складалася з п'ятьох советських журналістів, відвідала Оттаву. Серед них був Анатолій Рогач, заступник голови Спілки Журналістів України з Києва, який на жаль, не говорить українською мовою, пояснюючи цей факт тим, що він з походження білорус. Динним є те, що Спілку Журналістів України очолює людина, яка, помимо позитивного наставлення до українських проблем, не говорить мовою спілки, яку вона репрезентує. Зате інший член советської делегації, Тамара Орлова, редактор „Заплярної Правди“ в Норильську, на далекій півночі, говорить прегарною українською мовою, цікавиться українськими проблемами і співпрацює з українською громадою в Норильську, яка, згідно з її твердженням, є добре організована.

В четвер, 18-го жовтня ц.р., в резиденції генераль-

Валентина Ермоленко

ПРОБУДИТЕЛЬ ГАЛИЦЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Цим церковно-слов'янським шрифтом друкувалися й книги. Таких, які б могли читати ці книги, було надзвичайно мало. І як, а вже зазначила вище, уряд і не був зацікавлений в тому, щоб народ читав і писав своєю рідною мовою. У Галичині намагалися спольонизувати, на Буковині — румунські помішники затискали уста, що говорили українською мовою, а на Закарпатті гнобили народну українську культуру мадярське панство. Відірваність Західно-українських земель від Наддніпрянської України ще більше гальмувала розвиток національної культури на цих землях. Пробудження національного життя на Наддніпрянській Україні, вихід ряду праць з питань української історії, літератури, фольклористики в Харкові, Києві, Петербурзі позитивно вплинуло на розвиток суспільної думки Західної України. Стимулюючий вплив на розвиток української літератури в Галичині мала також прогресивна польська, чеська та сербська література. Український наріч Галичини, Буковини й Закарпаття всіляко намагався протистояти насильницькій асиміляції. Хоч місцеві інтелігенція в масі своїй була слабкою, нездатною підняти голос на захист потоптаних прав народу та все ж і в її середовищі знаходилися мужні люди, віддані патріотизму, які виступали піонерами національно-культурного відродження. Так, треба згадати львівського єпископа Льва Шептицького, який сміливо боронив права українського народу. Під певним тиском австрійської володарі виявили деякі зусилля, щоб поправити відносини.

Марія Тереза заснувала в 1774 році у Відні при церкві св. Варвари духовну семінарію „Барбареву“. Йосиф II заснував у Львові в 1783 році духовну семінарію для піднесення освіти серед українців і зніс кріпацтво в

значенні безпосередньої залежності селянина від пана (1782 р.). На прохання львівського єпископа Петра Білянського дозволив також навчання українців у їхній мові у львівському Теологічному і Філософському факультетах до часу, поки українські духовні кандидати познайомляться з латинською мовою. Ці вкладки звалися „Руським Інститутом“ і розпочалися 1787 року. На жаль, цей Інститут не осягнув свого завдання, не розбудив ніякого життя, бо професори викладали мішаниною мов: народної, церковно-слов'янської і польської; ясно, що такі лекції ніколи не захоплювали і 1808 року інститут було зачинено. Інтелігенція далі з погордою відносилося до української мови, а духовенство не тільки в щоденному житті, але й в проповідях уживало польської мови. Тільки зрідка деякі одиниці пробували засвітити каганчик у цій темряві національного життя. Проблема мови стала перешкодою на шляху всіх, хто почав боротьбу за навчання, за культурну роботу на „родимому язичку“. Слід сказати, що уявлення про що мову було невелике, навіть у тих, хто за неї боровся. Користувачись нею в усній мові вони не були певні чи можна не писати літературні твори і друкувати книги. Історичні умови першого тридцятиліття XIX сторіччя в західних землях України вели до перетворення української національності в українську націю. Настав час, коли український наріч Галичини повинен був заявити про себе через свій „культурний авангард“, але, на жаль, він був ще зовсім слабкий. І ось в цей час виступив Маркіян Шашкевич. Живучи „на світі“ в життєвій боротьбі міцніла його воля, хоч підпадало здоров'я. Маркіян Шашкевич з запалом працював і знайомився з творами слов'янських письменників: Дубровського, Шафарика, Коляра, Вука Караджича, які діставав в університетській та Осолінських бібліотеках у Львові. Додавляв йому також книжки поміщиків села Княжого Тодія Васильєвського, польський етнограф Вячеслав Залеський (Вашлава з Олеска) і чех Православ Ковбек. Несяна спочатку думка про свою власну літературу перетворилася в ясну ідею під впливом читання „Енеїди Котляревського“ та збірник пісень М. Максимовича. Там знайшов Шашкевич те, за чим тужив, чого шухав. Знайшов свою живу мову. Захоплений

великою національною ідеєю київським він до праці: збирав народні пісні, перекази, придлявся до народних звичаїв, прислухався до народної мови і це своє захоплення намагався перелити в серця товаришів та ширшого громадянства. Сучасники згадували, з якою любов'ю і старанністю вивчав Шашкевич народну мову. Він усім своїм еством протестував проти пасивного ставлення української інтелігенції до польонізації, проти байдужості цієї верхівки до матеріального і духовного життя селянської маси. Своє захоплення вмів Маркіян Шашкевич передати іншим. На ґрунті спільних інтересів виникли знайомства й дружба і в 1832 році приєднав він до своєї ідеї двох талановитих товаришів Якова Головацького й Івана Вагилевича, що стали разом до спільної праці. Цей гурток товаришів Маркіяна назвали „Руською Трійцею“. У Гурток вступили згодом й інші товариші. Вони зобов'язалися працювати на користь рідного народу, причому кожний писував в альбом „Руська Зоря“ свій запевнений вірш або кляч і прибрание ім'я. Шашкевич підписувався — Руслан, Головацький Ярослав, Вагилевич — Далибор. Подав приклад сам Шашкевич „вписавши слова народної пісні: „...Світи зоре, на все поле, поки місяць зійде“. Діяльність цього гуртка з самого початку виходила з рамок вузького „культурництва“. Це була передусім патріотична діяльність, в своїй основі — народна, спрямована на розв'язання важливих суспільно-політичних і культурних завдань. Члени гуртка Шашкевич та твердили, що українці („русини“) Галичини є часткою великого українського народу, який має свою історію, мову і культуру. Як і джерела живили діяльність гуртка М. Шашкевича? Насамперед боротьба селянства і трудового міщанства — ремісників Західної України. Велике значення мала передова українська література, яка, не зважаючи на цензурні заборони й жордонні лещата проникала в Галичину і відігравала тут помітну роллю у формуванні культурних прагнень інтелігенції, особливо молоді (І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, П. Гулак-Артемівський, Є. Гребінка, А. Метлинський та інші).

Закінчення буде.

Важливе для українських лікарів у діаспорі

Повідомляємо останній раз в „Лікарському Віснику“ та в українській пресі, що Видавничий колектив УЛТ-ПА приготував до друку третій том „Матеріалів до історії української медицини“. В цьому томі буде подана історія лікарського руху з біо-бібліографічними нарисами українських лікарів, стоматологів і фармацевтів, що жили і працювали в Західній Україні, Карпатській Україні, Буковині, Польщі, Чехо-Словаччині, Австрії, Німеччині та Західній Європі, а також тих, що жили чи живуть у ЗСА, Канаді, Південній Америці й Австралії.

Тому ще раз просимо, якщо ви цього не зробили, прислати нам вашу фотографію та біографію з поданням вашої бібліографії, науково-професійної, куль-

турно-громадської чи іншої праці. Якщо такі лікарі відійшли вже у вічність, то просимо родину або приятелів це зробити. Ці подані матеріали, до певної міри, будуть використані для опрацювання гасел до Української Енциклопедії Діаспори.

Просимо це не відкладати, а якнайшвидше зробити, бо час летить. Повідомляємо про це офіційно і ясно, щоб потім ніхто не нарікав, що його чи іншого лікаря оминув або забули.

Всі інформації та фотографії просимо вислати на адресу архіваря УЛТ-ПА — д-ра Павла Пундія: Dr. Paul Pundy, 1712 N. Oak Park Ave., Chicago, Ill. 60635; Tel.: 1 (312) 237-2163 (7-9 P.M.).

Визначні гості в Рочестері

Завдяки старанням 47-го Відділу Союзу Українок в Рочестері, Н. Й. відбувся 30-го вересня, ц. р. Культурний вечір, на якому українська громада мала честь вітати й гостити аж дві визначні постаті, які в двох різних напрямках заміщували свої здібності й успіхи, а саме в ділянках мистецтва та науки. Мистецька й музична референтка, Івана Мартиненко, після відкриття вечора привітала й представила першу з них.

Це був визначний український мистець-малює Богдан Боженський. Він своїми мистецькими творами, виставленими в аудиторії школи св. Йосафата виявив красу української природи та барвистою народною нотою. Тим він не тільки прикрасив велику залу, але й створив рідну атмосферу, яка переносила глядачів у наш далекий, чудовий і багатий рідний край. Тому, що в тематиці виставки переважала Гуцульщина, мимоволі наші думки лінули до гуцульських полонин і садів де ми „зустрічали“ багато гуцулів різного віку в прекрасних одягах на тлі чудової гірської природи. Мистець народився на Гуцульщині, жив її життям, виростав серед романтичної природи, різноманітності краєвиду, що й породило в ньому вічну любов до неї. Усі ці почуття зображені в його картинах. Мистець Б. Боженський є знавцем серед української спільноти в Америці. Студіював образотворче мистецтво у Львові і в Нью Йорку. Нью Йоркську школу закінчив з найвищим відзначенням в ділянці графіки. В американському мистецькому світі він здобув почесне місце в „Хто є хто“.

Другою визначною постаттю нашого культурного вечора була д-р Марта Богачевська-Хом'як. Обох їх привітала голова Окружної Управи Північного Нью Йорку Марія Крамарчук і передала провадження вечора голові 47-го відділу СУА Тані Шутер. Д-р М. Богачевська-Хом'як — це людина з незвичайними здібностями, історик, професор історії в американських університетах, дослідник і автор унікальних книг в англійській мові п. з. „Феміністський аспект собою“. У своїй праці вона змальовує роль і місце української жінки в українській громаді. Це вичерпуюча історія українського жіночого руху в роках 1884-1939. Це незвичайно цінний твір, який є вислідом довготривалої дослідницької праці в Америці, Канаді, Австралії, Польщі та в Радянському Союзі. Вона студіювала в Америці й закінчила свої студії докторатом в Колумбійському університеті в 1968 році.

Завдяки стипендії від Провінційного міжнародного наукового дослідження та обміну вона мала можливість відвідати до Європи й користатися з доступів до університетських бібліотек і архівів в Польщі, Росії й Україні.

У висліді вийшла друком її книжка. Д-р М. Богачевська-Хом'як крім наукової праці бере активну участь у громадському житті. Вона є заступницею голови Головної Управи Союзу Українок Америки в роках від 1983-1988. Від 1985 року є заступницею голови Національної Ради Жінок Америки. Вона є членом Екзекутиву Української Академії в Нью Йорку і членом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Д-р М. Богачевська-Хом'як виголосила цікаву доповідь на тему: „Українська громада і жінки — історія і сучасна дійсність“. У приступній формі вона розказала про долю жінки в родині і про дуже обмежене становище української жінки в українській громаді перед 1884 роком. У тому ж році за починанням славної письменниці Наталії Кобринської і малого кола освічених жінок повстало перше товариство українських жінок з ясно накресленими напрямками і завданнями. Прелегентка високо оцінила почин Н. Кобринської, бо тим вона поставила українську жінку в рамки зорганізованого громадського життя, що дало їй можливість здобувати, хоч і з великими труднощами, щораз то важніші позиції в українській громаді. Це й був початок українського жіночого руху на наших рідних землях.

У другій частині доповіді прелегентка коротко розповіла про „Сучасну дійсність“. Українське жіноцтво, зорганізоване в різних жіночих організаціях поза межами України в різних краях, веде корисну роботу серед українських громад. Спеціальні заслуги серед них належать до Союзу Українок, який своєю культурно-освітньою і виховною працею, як рівно численними допомогними акціями в користь українських громад, дає величезний вклад у розвиток української культури. Наприкінці прелегентка висловила свою думку-заключення до українських громад, щоб не замикати себе тільки в українському гетті, але відкрити навістіж вікно, щоб вийти з нього, пізнати новий світ, студіювати мови свого чужого оточення обмінюватися досвідами. Це дасть можливість інформувати чужинців про Україну, справляти історію і географію України, розуміти наші кривди і змагання. Цього вимагають від нас теперішні події в Україні і це буде нашим найціннішим дарунком для неї.

Доповідь була дуже цікава, присутні слухали без віддіху, з очима спрямованими на прелегентку, ловлячи кожне її слово. Усі присутні були вдячні д-р М. Богачевській-Хом'як за хвилини справжньої культурної насолоди.

Після доповіді присутні, ще довго розказали про товариство гутірською при каві, чаю та солодощами.

Мгр А. М. Смерчинська

Листопад — це місяць Українських Воєнних Інвалідів.

Вшануйте в листопаді велику жертву своїх інвалідів Визвольних Змагань і зложіть щедрий даток на Національний Листопадовий Дар Українським Воєнним Інвалідам.

Датки проситись пересилати на адресу:
SOCIAL SERVICE OF UWV, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141

„Українці всіх країн єднайтеся“

Владика Мстислав (справа) і Владика І. Лотоцький під час посвячення пам'ятника св. Володимира й Ольги.

Промовляє В. Яворіський

Владика розмовляють з сен. П. Саймоном (справа) і посадином Чикаго Р. Дейлі.

Фрагмент із посвячення пам'ятника.

кувань української громади, посвячення ново-збудованої школи, храму св. Володимира й Ольги.

В акті відсповення взяли участь посадинок Дейлі, Сенатор Саймон, наші Владика Митрополит Мстислав і Кир Іннокентій, Р. Мицик і М. Семчишин, голова УККА М. Харкевич і Ю. Куляс. Описав відбулося релігійне посвячення пам'ятника обома Владиками в сослуженні єпископа Константина англійською мовою й Владикою Іннокентієм — українською. Після гостини і представлення почесного стола промовив Казімір Оксас, голова Комітету Поневолених Народів. М. Горбаль, В. Мокрий і В. Яворіський у своїх промовах привітали реальну теперішню Україну. В. Яворіський, особливо обдарований трибун, з гострим почуттям дійсності наголосив на три великі біди України: економічну руїну, екологічну загрозу („допоможіть рятувати дітей з п'ятном Чорнобиля“) і духовний занепад. Люди слухали заворожені його глибоко чуттєвими, дохідливими до глибини, і повними віри в народ словами.

І. Каміньська

Проф. П. Магочий передав Пані книжку про А. Шептицького

Професор Павло Р. Магочий дарує Святішому Отцеві, Пані Іванові Павлові II, книжку про Митрополита Шептицького.

Професор Павло Р. Магочий, керівник Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті, був прийнятий на аудієнцію Папою Іваном Павлом II. Причій нагоді проф. Магочий подарував Пані книжку „Моральність і дійсність: життя й часи Митрополита Андрія Шептицького“ у спеціальній оправі, що появилася недавно під редакцією професора.

Звертаючись до Папи українською мовою, проф. Магочий висловив надію, що ця наукова праця, завданням якої є висвітлити ролі в минулому та значення для сучасності однієї з найбільш визначних історичних постатей України XX століття, буде теж цікавою для нього. Проєс бє-а-тифікації Митрополита

Шептицького, розпочатий в 1950-их роках, ще не завершений.

Папа, відповідаючи на слова проф. Магочого, декілька разів повторив українською мовою: „Я молюся за Митрополита Шептицького кожного дня. Моїми тепер усі разом за нього“.

„Моральність і дійсність: життя й часи Митрополита Шептицького“ вийшла з друку в червні як видання Канадського Інституту Українознавчих Студій. Цю книжку можна замовити у видавництві, або в книгозбірні Катедри: „Morality and Reality: The Life and Times of Andrei Sheptytsky“ Katedra Books, University of Toronto, 100 St. George St., Toronto, Ontario M5S 1A1.

50-ліття Карпатської України у Фінкісі

У неділю, 22-го жовтня ц. р. о 3-й годині по полудні в залі СУМА, українська громада Фінкісу, Аріз., величаво відзначила 50-ліття проголошення самостійності Карпатської України 15-го березня 1939 року у столиці республіки, Хусті.

Мистецьку програму переділи Богослуження в наміренні українського народу у наших православній і католицькій церквах в 12-й годині дня, оба наші священники і вірні, відслужили соборну Панахиду під хрестом, що його поставлено в честь першого президента Августина Волошина з нагоди Тисячоліття Хрищення України коло католицької церкви. Панахиду відслужили отці протопресвітер Іван Крестюк і Осип Чупіль. Хор з парафії св. Покрови співав під проводом Миколи Бурди.

Програму започатковано американським гімном і пісню „Гей, там на горі Січ іде“, які відспівала при фортепіані Галина Галій. Відкриття і вступне слово сказав інж. Володимир Чопівський, голова Відділу УККА, який закликав присутніх на залі вшанувати пам'ять тих, що життя своє віддали за волю і незалежність Карпатської України, і відчитав конституційний закон союму Карпатської України.

Доповідь виголосив учасник подій Микола Теслевич.

Доповідь про Листопадовий Чин і боротьбу під час Другої світової війни виголосив Я. Росала.

Вірш „Розділили Україну“ Василя Гренджі-Донського декламувала Віра Швець. Дві пісні „Верховини, світку ти наш“ і „Ой видно село“ відспівала і відіграла на піанно Г. Галій. Вірш „Як Срібна Україна волю стрічала“ Бутювича відчитувала Марія Дувіржак. Діти школи українознавства, під проводом директриси Христі Бойко, відспівали дві пісні: „Ой у лузі червона калина“ і „Разом“. Учні були зодягнені в українські народні строї, добре вимовляли слова і чудово співали.

„Українська земля, що стала легендою“ — слово, що його відчитувала Андрій Омеляченко. Г. Галій відспівала і відіграла на піанно „Засві встали козаченьки“ і „Нумо ж хлопці до зброї“. Другу пісню співали всі на залі разом.

Всі учні школи українознавства стали півколом на сцені, а Г. Галій і вся зала відспівали „Ще не вмерла України“.

Ведучий програмою святого М. Теслевич подякував отцям за богослужіння в церквах і Панахиду, всім виконавцям мистецької програми, та всім на залі, що взяли участь в цьому святі.

М. Т.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в четвер, 2-го листопада 1989 р. відійшла у Вічність на 86-му році життя наша Найдорожча МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

ГАЛИНА ЗАБІЯКА

родилась на Полтавщині, Україна
ПОХОРОН відбувся в суботу, 4-го листопада 1989 р. в українській православної катедрі св. Андрія у Вашингтоні, Д. К. Покійну поховано на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:
син — ВАЛЕНТИН з дружиною ГАННОЮ
внуки — НАТАЛКА І ЮРІЙ
двоюрідний брат — ГАВРИЛО
АНЦЕБОРЕНКО з дружиною ОРИСЕЮ
і сном ІВАНОМ та його Родиною
свати — СИМОН І МАРІЯ РОЙКО
з дітьми та внуками
та ближча і дальша Родина на Україні

Замість квітів згідно з бажанням Покійної просимо складати постерти на катедрі св. Андрія.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ
— НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого Приятеля
бл. п. д-ра Романа Леґедзи
складаємо 100.00 дол.
на СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ім. В. ПИПІНСЬКОГО.
Христина і Ярослав ПЕЛЕНСЬКІ

Добра нагода для мешканців стеїту, котрих відвідують члени родини з України.

Найбільше комерційний товар на Україні це магнетовиди на систему: PAL — SECAM, SHARP, PHILIPS, PANASONIC, GRUNDIG, SONY, TOSHIBA, HITACHI, AKAI, JVC у нас на складі, а також двокасетні магнетофони тих самих марок.

Маємо кіно-камери на всі системи. Забезпечимо посвідкою, яка замінить від мита. Адреса:

OHIO EXPORT CORP.

6089 State Road, Cleveland, Ohio 44134. Tel.: (216) 884-1738

„Любітєлям української пісні“

Надішли в продаж пісні наспівані нашою відомою

оперною співачкою

НАТАЛКОЮ НОСЕНКО;

на касетці

„ПІСНЯ ДЛЯ МОЄЇ УКРАЇНИ“

Ціна 9 дол., з пересилкою 10 дол.

Також можна замовити „Video cassette“ — з овією відзначення праці співачки з мистецькою частинкою, виконання ювілейні 3-й акт „КАТЕРИНИ“ — Т. Шевченка, муз. М. Аркаса. Ціна 30 дол.

Замовлення надсилайте на адресу: Ms. N. Nosenko, 8232 Karam Blvd., Warren, MI. 48093

Увага Читачі!

Український Народний Союз

— висилка —

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ

кожному українцеві чи українці при військовій службі в Америці та Канаді
копи одержить від читачів їх ім'я і прізвище

Приймаємо зголошені імена і прізвища до 6-го грудня 1989 р.
Присмо виповнити анкету і вислати її на нижче подану адресу:

Fraternal Activities Coordinator

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Присмо вислати різдвяні побажання до:

Ранга

Ім'я і прізвище

Адреса військової частини:

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,

директор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклів п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, аповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними малюнками, першорядний показник життя і культури українців в Україні і диспори.

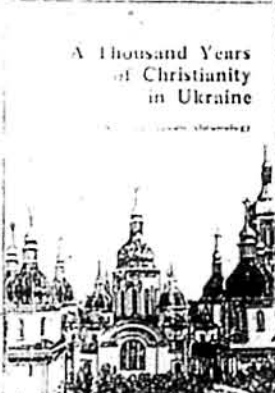
Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку.

Вже появилася

книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

„Тисяча років ХРИСТИАНСТВА НА УКРАЇНІ“
(англійською мовою)

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій і ілюстрацій (такі як: копіювання), тверда обкладинка, люксове видання. Видання Сполоскилу і Краєвого Комітету Тисячоліття Християнства на Україні у США, 1988. Балтимор, стор. 312, ціна 50.00 дол.

Набувати у книгарні Свободи

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стеїтового податку.

TORGSYN

TORGSYN

TORGSYN

Найбільш популярна російська крамниця в Сан-Франсіско

5542 Geary Blvd. (між 19-ю та 20-ю аве.)

Товари на будь-який смак, в кредит і з гарантованою поспілкою до СССР. Ізраїльські запрошення для ваших родичів в СССР.

РАДІО І ВІДЕО
АПАРАТУРА ДЛЯ СССР
КОМП'ЮТЕРИ

Sanyo, Panasonic, Toshiba, Sharp, Meg. Como, Canon, Sony, Aiwa, Hitachi, National

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ В ЗСА
Гарантована поспілка
поштою до СССР

Чоловічий та жіночий
ОДЯГ ТА ВЗУТТЯ
найкращі моделерів
Італії

КОЖУШКИ
КОСМЕТИЧНІ ВИРОБИ
ПЕРФУМИ:

J'ai Ose, Blue Coorree, Climat, Magie Noire, Paloma Picasso

ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ
із золота, срібла,
з дорогими каменями

КУПУЄМО ТА ПРОДАЄМО
СТАРОВИННІ
ЮВЕЛІРНІ ВИРОБИ,
ОБРАЗИ, МЕБЛІ,
ПОРЦЕЛЯНУ,
ПРЕДМЕТИ ЦЕРКОВНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ

Понеділок-середа
Четвер-субота
Неділя

Телефони: (415) 752-5546
(415) 752-5721

Години
праці:

від 11-ої до 6-ої веч.
від 11-ої до 7-ої веч.
від 11-ої до 4-ої по пол.

Український прапор на горі Кіліманджаро

Українські туристи на вершні Кіліманджаро в Африці.

П'ять днів дороги
на Кіліманджаро

80-милева дорога на гору Кіліманджаро і з поворотом триває п'ять днів з трьома нічними зупинками. Відповідно відносно встановлених кабін на висоті 9,000, 12,000 і 15,000 ступ. Туристи провадять досвідчені провідники та молоді хлопці (портери), які несуть на головах багаж туристів, а під час відпочинку постійно приготують їжу туристам.

Нашим туристам пощастило вийти на вершні Кіліманджаро не без фізичного зусилля. Нерідко приходилося користуватися пляшками кисню, що особливо передбачили японські туристи майже часто із собою. Останні милі до вершини від 1-ої ночі до 9-ої ранку 12-го серпня з електричними лампами і у лещетарському виряді (але без лещат), щоб захистити себе від морозу і проникливого вітру 40-миль на годину, були дуже важкі по каменю і слизькій дорозі.

Нарешті на вершині
Кіліманджаро

Дуже лагідне верхів'я гори Кіліманджаро це чотирьохмилевий вулканічний кратер, покритий снігом і частинно ледіцем, а посередині солідний залізний стовп. Саме до цього стопа наша група сильно прикріпила український національний прапор з написом „Україна“ для інформації туристів, які масово виходять на Кіліманджаро. Серед них багато японців, французів, еспанців, німців, італійців та інших.

Сестра і брат — Христія Данило Савицький, обоє латуні і обоє студенти університету Пенсильванії були у числі тих шасливих туристів, яким пощастило вийти на шпиль гори Кіліманджаро, бо варто знати, що за статистикою з числа

тих туристів, що вже є в останньому таборі на висоті 15,000 ступ, лиш один на трьох доходить до найвищого пункту цієї масивної гори.

Для Христія це був наче уродивий дарунок, бо саме в цей день відзначила свої уродини на вершині гори Кіліманджаро, допомагаючи виставити там український прапор, з думкою — чи вона, випадково, не перша там українка?

Дикі звірі та інші
особливості Африки

Надзвичайно цікаво було бачити зближення багаточисленної міграції дикіх звірів (gnu) в долині Серенгети, як рівнож багато диких африканських диких звірів. Повні напрути і неспокійні нічліги у шатрах серед дикої природи і звірив запам'яталися надого. Шатра сторожили при високогоріочасних озброєні у списи Масаї-бішчі, бо гієни, льви, слони, леопарди були тут частими „гостями“. Такі і подібні переживання були доброю заправою до дальшої мандрівки, що у великій мірі допомогло побороти велику трудність в дорозі до верхів'я Кіліманджаро.

Наші туристи в кількох тижнях сафари таборування у звиринних заповідниках Serengeti, Masai Mara, Amboseli and Ngongoro Catter.

Рівнож бачили озеро Накуру з тисячами рожевих фламінго і Olduvai Gorge, де кілька десятків років тому антрополог Люїс Лікей відкрив сліди первісної людини.

Ця подорож включала також лет на остров Ламу на Індійському Океані, де видні сильні впливи Ісламу. Рівнож відбули популярну для туристів цілісний їзду поїздом з Момбаса, портового міста над Індійським Океаном, до Найробі, столиці Кенії.

ВИПРАВЛЕННЯ
ПОМИЛОК

У дописі про 7-ий зїзд земляків Станіславівщини („Свобода“ ч. 210 з 4-го листопада ц.р.), уступі, що починається „Під час зїзду в головному будинку... найбільш карикатурні станіславівських професорів гміназії, що їх нарисував був покійний М. Симчич О. Гордиський... А далі: „Дуже цікава була рецитація Ірини Дубас вірша д-ра Михайла Грушевського. — О. Гордиський.

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

нів ніяк не реагували. В результаті нападу райкомівських поспівак було повибавлено вікна автобусів, якими приїхали драгобичани, і було поранено двох людей, пенсіонера Лопушанського і активіста з Трукавця Бурлакова.

8-го жовтня у Києві після закінчення ювілейного вечора-зустрічі з поетом Дмитром Павличком група шанувальників української пісні пішла на Жовтєву площу і влаштувала там колективні співі з синьо-жовтими прапорами. Довкола зібралося 1,500 слухачів. Незабаром на площу прибули міліціонери, які кинулися розганяти й бити людей гумовими киями. Було затримано 11 осіб. Обурені жителі Києва великою колоною рушили до міськвиконкому і провели там пікетування протесту.

вимагаючи звільнення затриманих.

8-го жовтня у селі Підмихайлівці Рогатинського району Івано-Франківської області відбулася Панакхид на могилах 25-ти загинув 1945 року воїнів Української Повстанської Армії. Панакхиду відправив греко-католицький священик. Після Панакхиди перед людьми виступили Марія Ульчин, Члени УГС Ігор Деркач і Мирослав Ревть, жителів села Надія Федотів та інші.

РАДІОПРОГРАМА
В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Керівник радіоопрограми „Гомін України“ Кирило Цепенда, повідомляє, що радіоопрограма передається тепер два рази на тиждень: у вівторок від год. 7-ої до 8-ої вечора і в неділю від год. 3-ої до 4-ої по полудні на хвилі 1090AM з радіостанції WCAR.

УВАГА!

Подасмо до відомо, що книжку РОБЕРТА КОНКВЕСТА

„THE HARVEST OF SORROW“

маємо тільки на складі у м'якій оправі в ціні \$9.95 дол. за примірник. Ця сама книжка в твердій оправі, що була в ціні \$19.95 дол., випродана.

УВАГА!

Книгарня „Свободи“

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелян Твардовський

УСК Нью Йорк —
Гадсон Беллі С.К. — 2:0

УСВТ „Ч. Січ“ —
Бриджвотер С.К. — 0:2

В неділю 15-го жовтня ц.р. перша дружина УСКу відбула чергову зустріч за першество III-ої дивізії Космополітальної Ліги, цим разом з автсайдером Гадсон Беллі, який в показнику таблиці ігор займає останнє місце.

У звітних змаганнях наші футболісти ввесь час переважали і мали можливість здобути більше голів, однак м'яч із стрілів поодиноких снайперів пролітав понад попереку воріт суперників, або відбивався від опор їх воріт.

Обидва голи, що їх здобули Сантос і Коваленко в першій половині, перерішили долю цієї зустрічі, завдяки якій наша дружина здолала обидві точки.

Після цих змагань перша дружина УСКу займає четверте місце в показнику таблиці ігор маючи на своєму конті 4:2 точок і 7:3 відношення голів.

Друга дружина УСКу, що в таблиці теж займає четверте місце, на усіх 7-ми клубів, не мала визначеної гри.

С.К.

УСО „Тризуб“ —
„Гунгарія“ С.К. — 0:0

Ці змагання „Тризуб“ відбув в неділю 1-го жовтня ц.р. на виїзді на дуже короткому гринці „Гунгарія“. Наші футболісти мали значну перевагу, але не зуміли здобути бажаного переможного гола. Дружина „Гунгарія“, новик „Мейджор Дивізії“, маючи досвід грати на цьому малому гринці, зручно маневрувала в обороні і остаточно добила бажаного ремісу.

УСО „Тризуб“ —
„Данубія“ С.К. — 2:3

В чергових першеских змаганнях, що пройшли в неділю 8-го жовтня ц.р. „Тризуб“ грав без двох своїх чільних футболістів (Фарфари, Чайки) і зазнав поразки 2:3. Вже до перерви суперники вели 2:0. Обидва голи впади в сітку воріт без вини нашої оборони. В 55-ій хвилині в одній із контратак оборонці „Данубія“ надужив правило гри і суддя признав вільний стріл, з якого МекВіліамс здобув гола. Однак після реакції лінійного і консультанта з ним, головний суддя відкинув гола. На що дивовижну децизію гостро зареагував МекВіліамс і в додатку був усунений з гриша червоною картою.

Цілу другу половину „Тризуб“ грав вдесятку і все так зумів здобути два голи, що їх стрілив Діксон. Свого переможного гола здобула теж „Данубія“.

УСО „Тризуб“ —
„Ершебіре“ С.К. — 1:0

В неділю 15-го жовтня ц.р. „Тризуб“ відбув лігову зустріч з клубом „Ершебіре“ в якій здобув мінімальну перемогу 1:0. Звітні змагання пройшли на нижньому технічному рівні. В складі нашої дружини цим разом бракувало теж МекВіліамса, що відбував покарання за попередню гру. До перерви внісд залишався 0:0. Після перерви в 60-ій хвилині Фраст влучно використав головою м'яч з автового викиду Мороза, здобувши, як пізніше показалося, переможного гола. Наприкінці цих змагань, суперники перейняли ініціативу завдаючи нашої обороні і воротареві досить праці. Після цієї перемоги „Тризуб“ займає в показнику таблиці ігор четверте місце, маючи на своєму контішті точок. Резерва „Тризуба“, в свою чергу, виграла з резервою „Гунгарія“ 4:0. (голі здобули: Форостак 2, Дармопріа і Брейсі). З резервою „Данубія“ програна 0:3. І в останній гри з „Ершебіре“ виграла 1:0 (переможного гола стрілив Абер).

Склад 1-ої дружини „Тризуба“: М. Гамбоя, А. Пур, Е. Моран, О. Гарматій, В. Тирнер, М. Шмонек, Ф. Фраст, Л. МекКей, В. Діксон, Е. Діллон, Д. Сміт, Т. Козак, Д. Прончик, Провідники — М. Юрчак і С. Іськів. Тренер Дж. Оніл.

МАЄМО НА СКЛАДІ
НОВУ КНИЖКУ

LUBOMYR LUCIUK

and

BOHDAN S. KORDAN:

ANGLO-AMERICAN

PERSPECTIVES ON THE

UKRAINIAN

QUESTION 1938-1951

A DOCUMENTARY COLLECTION

Published by The Limestone Press,

Kingston, Ontario, — Vestal, New York

1987, printed in Canada by Brown and

Martin Ltd., pages 242. Price \$20.00.

The residents of New Jersey add 6% sales

Tax.

Documents, which indicate the relation

ship between the Ukrainian independence

movement and the leading powers of the

Western alliance before, during and after

the Second World War.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

РІЗНЕ

ПОШУКУЮ МЕШКАННЯ

в Асторії або Кейсі

Потребую 2-3 спальні місце

для паркування або гараж.

Василь Чолак

(718) 361-7280

**ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС**

П'ЯТНИЦЯ,
17-го ЛИСТОПАДА 1989 р.

Пасейк, Н. Дж. Місячні збори

Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд.

о год. 7-й веч. у УНДомі при 237

Норв. Ав. Присмо членів взяти

участь. Прямудіятє нових

членів до УНСоюзу. — В. Мару-

шак, рек. секр.

СВЕТРИ, ВОВНАНІ ХУСТКИ, виш-

ивані жіночі блузочки, виш. обрус,

подушки, і т. п., керманя, різьба в

Апрі — ДЕШЕВО.

BUSINESS

OPPORTUNITIES

КРАМНИЦЯ

„ICON“

продас: ІКОНИ, КОРАЛІ,

ПАМ'ЯТКОВІ РЕЧІ,

напралас:

ГОДИННИКИ І ЗОЛОТІ РЕЧІ

Маємо РАДІО, ВІДЕО НА УКРАЇНУ

230 East 14th Street

New York, N.Y. 10003

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK, OKOЛІЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568</